

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sk/39/2019
Identifikačné číslo spisu: 4019200132
Dátum vydania rozhodnutia: 25.11.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:4019200132.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Judity Kokolevskej a JUDr. Violy Takáčovej, PhD., v právnej veci žalobcu: T. B., bytom T. B. X, M., zastúpeného advokátom JUDr. Michalom Magdolenom, so sídlom Farská 28, Nitra, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8 a 10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa 17.01.2019, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre, č. k. 23Sa/20/2019-60 zo dňa 03.06.2019, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre, č. k. 23Sa/20/2019-60 zo dňa 03.06.2019 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Nitre rozsudkom č. k. 23Sa/20/2019-60 zo dňa 03.06.2019 zamietol žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 17.01.2019 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“). Preskúmaným rozhodnutím generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie Sociálnej poisťovne - ústredie č. XXX XXX XXXX zo dňa 18.10.2018, ktorým Sociálna poisťovňa - ústredie zamietla žiadosť žalobcu o zvýšenie invalidného dôchodku (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“). Žalovaný posúdil zdravotný stav žalobcu prostredníctvom druhostupňového posudkového lekára v Nitre, ktorý preskúmal zdravotný stav žalobcu dňa 03.01.2019 a konštatoval, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím žalobcu je motorická polyneuropathia dolných končatín zmiešanej etiológie, stredne ťažkého stupňa. Tomuto rozhodujúcemu zdravotnému postihnutiu prislúcha miera poklesu vykonávať zárobkovú činnosť je 60 %. Za ostatné zdravotné postihnutia žalobcovi zvýšil percentuálnu mieru o 10 %, t. j. miera poklesu vykonávať zárobkovú činnosť je 70 %. Posudkový lekár sa oboznámil s lekárskymi správami, prepúšťacou správou z hospitalizácie na Chirurgickej klinike Fakultnej nemocnice Nitra zo dňa 21.03. - 03.04.2018 a od 09.05. - 21.05.2018, lekárskou správou o EMG vyšetrení zo dňa 10.09.2018 a lekárskou správou z chirurgického vyšetrenia zo dňa 18.09.2018. Z týchto podkladov vyplýval, že žalobca má nasledujúce ochorenia: choroby nervového systému, postihnutie mozgu, zápalové choroby mozgu a miechy, neurodegeneratívne ochorenia, polyradikuloneurotídy a polyneuropathie stredne ťažkej

formy, stav po operácii bedrovej chrbtice pre herniu disku v r. 2009, stav po extrakcii loďkovitej kosti vpravo s čiastočnou artrozou RCP, stav po amputácii 3. - 5. prsta pravej nohy pre osteomyelitídu v máji 2018.

2. Žalovaná v priebehu súdneho konania uviedla, že močová inkontinencia žalobcu je posudkovo bezvýznamná, pretože nejde o úplnú inkontinenciu moču riešenú permanentným kateterom. Podľa názoru žalovanej ani stav po operácii pravého zápästia nemožno hodnotiť ako stratu úchopovej schopnosti ruky.

3. Krajský súd považoval preskúmané rozhodnutie žalovaného za vydané v súlade so zákonom o sociálnom poistení ako aj prílohou č. 4 k zákonu. Správny súd vykonaným dokazovaním nezistil žiadny relevantný dôvod, pre ktoré by malo byť rozhodnutie žalovaného zrušené, a preto žalobu ako nedôvodnú podľa § 199 SSP zamietol. Krajský súd poznamenal, že ak by žalobca relevantným spôsobom preukázal výrazné zhoršenie svojho zdravotného stavu lekárskymi nálezmi, môže kedykoľvek požiadať žalovaného o zvýšenie invalidného dôchodku.

4. Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca kasačnú sťažnosť. Žalobca (sťažovateľ) namieta, že krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobca má za to, že krajský súd/správne orgány sa nevysporiadali so zhoršujúcou sa zdravotným stavom žalobcu. Žalobca poukazuje na skutočnosť, že napriek tomu, že k žalobe predložil lekársku správu zo dňa 21.03.2019 a lekársku správu zo dňa 22.02.2018, v ktorých sa konštatuje ťažké obmedzenie úchopovej schopnosti ruky, pričom sa jedná o stav trvalý, krajský súd svojvoľne konštatoval, že hybnosť ruky žalobcu je obmedzená iba v ľahkom stupni. Žalobca poukazuje na skutočnosť, že za stratu úchopovej schopnosti ruky je možné priznať mieru poklesu schopnosti zárobkovej činnosti až v rozsahu 60 - 70 %, kým v prípade polyneuropathie je možné určiť mieru poklesu schopnosti zárobkovej činnosti len v rozsahu 40 - 60 %. Ďalej, žalobca nesúhlasí s tvrdením posudkových lekárov a krajského súdu, na základe ktorého inkontinencia moču nemôže byť posudkovo hodnotená, pretože žalobca nepoužíva inkontinenčné hygienické pomôcky. Na základe horeuvedených skutočností žalobcu má za to, že posudkoví lekári, resp. krajský súd neposúdili dostatočne ostatné zdravotné postihnutia žalobcu a krajský súd sa nevysporiadal so všetkými tvrdeniami a predloženými lekáorskými správami žalobcu. Ďalej, žalobca namieta, že napriek tomu, že žalobca žiadal o vykonanie znaleckého posudku, ktorý by posúdil jeho aktuálny zdravotný stav, žiadosti žalobcu nebolo vyhovené. Žalobca v kasačnej sťažnosti tiež uviedol, že rozsudok krajského súdu nebol dostatočne odôvodnený. Na základe vyššie uvedených skutočností žalobca navrhuje, aby kasačný súd zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

5. Ku kasačnej sťažnosti sa vyjadrila žalovaná. Žalovaná má za to, že správny súd správne zistil skutkový stav, a preto navrhuje, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť zamietol.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu bez nariadenia pojednávania v súlade s § 455 veta SSP a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná.

7. Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej vo veci žiadosti žalobcu o zvýšenie invalidného dôchodku.

8. Žalobca kasačnou sťažnosťou namietal nesprávne právne posúdenie veci a porušenie práva žalobcu na spravodlivý proces zo strany krajského súdu.

9. Samotný posudok o invalidite na účely § 70 zákona č. 461/2003 Z. z. je výsledkom posúdenia dlhodobosti nepriaznivého zdravotného stavu, vrátane zváženia dlhodobosti jeho zhoršenia a opätovného zlepšenia a jeho vplyvu na schopnosť poistenca vykonávať zárobkovú činnosť, a to na základe zhrnutia a posúdenia jednotlivých náleзов odborných lekáorských vyšetrení, zhodnotenia priebehu ochorenia pri

súčasnom zohľadnení doterajších schopností, vrátane nadobudnutého vzdelania.

10. Podkladom na vypracovanie posudku o invalidite sú okrem iného závery odborných lekárskeho vyšetrení. Z odborného lekárskeho posudku musí byť zrejmé, z ktorých lekárskeho nálezov posudkový lekár pri posudzovaní vychádzal a aké boli závery (zistenia) jednotlivých relevantných lekárskeho vyšetrení, ktoré boli podkladom posúdenia.

11. Podľa § 139 ods. 2 SSP, v odôvodnení rozsudku uvedie správny súd stručný priebeh administratívneho konania, stručné zhrnutie napadnutého rozhodnutia, podstatné zhrnutie argumentov žalobcu a vyjadrenia žalovaného, prípadne ďalších účastníkov, osôb zúčastnených na konaní a zainteresovanej verejnosti, posúdenie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Ak správny súd zruší rozhodnutie orgánu verejnej správy a vráti mu vec na ďalšie konanie, je povinný v odôvodnení rozsudku uviesť aj to, ako má orgán verejnej správy vo veci ďalej postupovať. Správny súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

12. Vo vzťahu k dôvodu kasačnej sťažnosti, že správny súd sťažovateľovi nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, kasačný súd konštatuje, že postupom krajského súdu pri rozhodovaní o merite sporu a vydaním preskúmaného rozhodnutia bolo porušené právo žalobcu na spravodlivý proces.

13. Kasačný súd dáva do pozornosti, že v odôvodnení rozsudku musí súd uviesť, podľa akej právnej normy vec posúdil, teda pod hypotézu akej právnej normy subsumoval ním zistený skutkový stav. Taktiež musí uviesť, ako daný skutkový stav právne posúdil, ktorú právnu normu na daný stav aplikoval a ako ju v intenciách konkrétneho prípadu interpretoval. To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho konania, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Judikatúra tohto súdu síce nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 09.12.1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 09.12.1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29.05.1997, Higgins c. Francúzsko z 19.02.1998). Podľa Európskeho súdu pre ľudské práva „...účelom odôvodneného rozhodnutia je dať stranám najavo, že boli vypočuté. Navyše, odôvodnené rozhodnutie dáva stranám možnosť odvolať sa proti rozhodnutiu, ako aj možnosť, aby bolo rozhodnutie preskúmané odvolacím orgánom. Len ak sú vydávané odôvodnené rozhodnutia, môže existovať verejná kontrola výkonu súdnictva.“ (napr. Suominen v. Fínsko, § 37, 01.07.2003; Tatishvili v. Rusko, § 58, 22.02.2007). 14. V tejto súvislosti kasačný súd poukazuje aj na judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky: „Súd by mal vo svojej argumentácii, obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia, dbať aj na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, ako aj závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Odôvodnenie má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má byť zrozumiteľné. Súd je povinný formulovať odôvodnenie spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického, jasného vyjadrovania a musí spĺňať základné gramatické, lexikálne a štylistické hľadiská. Nedostatky odôvodnenia zakladajú vadu nepreskúmateľnosti rozhodnutia“ (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. I. ÚS 114/08). Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach (napr. IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09) vyslovil, že „Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (m. m. III. ÚS 328/05, III. ÚS 116/06).“ (napr. III. ÚS 107/07).

14. Vzhľadom na uvedenú judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky, ako aj Európskeho súdu pre ľudské práva kasačný súd poznamenáva, že napadnutý rozsudok postráda dostatočne argumentačne zrozumiteľný výklad právneho posúdenia skutkového stavu podľa príslušných zákonných ustanovení, pričom argumenty súdu musia byť jasné, zrozumiteľné a dostatočne konkrétne.

15. Správny súd musí dbať na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Kasačný súd má za to, že v napadnutom rozsudku absentuje vlastná právna úvaha krajského súdu, pretože správny súd len konštatoval, že považuje preskúmané rozhodnutie žalovanej za vydané v súlade so zákonom, keďže žalovaná sa neodchýlila od logických argumentov a relevantných právnych záverov, obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozhodnutia.

16. Krajský súd vo svojom rozsudku nevysporiadal s podstatnou žalobnou námietkou, že žalobca má stratu úchopovej schopnosti pravej ruky, ktorá by podľa žalobcu mala podmieňovať sama o sebe 60 % až 70 % mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, a teda mala byť rozhodujúcim zdravotným postihnutím. Krajský súd sa nezaoberal úplnosťou vyhodnotenia tohto zdravotného postihnutia z hľadiska zachovania úchopovej schopnosti pravej ruky a zistenia, či ide o dominantnú alebo nedominantnú končatinu. Taktiež nevyhodnotil opodstatnenosť námietky nezohľadnenia tvrdenej inkontinencie moču, a to aj z hľadiska, či žalobca bol v správnom konaní vyzvaný na predloženie aktuálnych urologických nálezov v období rokov 2017 až 2019) právnu stránkou zdravotného stavu žalobcu, t. j. neuviedol, že na základe ktorých lekárske nálezov je hybnosť ruky žalobcu obmedzená iba v ľahkom stupni a z tohto dôvodu nie je možné kvalifikovať toto zdravotné obmedzenie ako „strata úchopovej schopnosti ruky“. Krajský súd pochybil, keď žalobu zamietol bez toho, aby uviedol zrozumiteľný právny názor na skutkové a právne tvrdenia žalobcu. Takéto rozhodnutie možno považovať za arbitrárne, pretože aj nedostatočne odôvodnené rozhodnutie súdu môže zasiahnuť do práva na súdnu ochranu, ktorá je garantovaná každému Ústavou Slovenskej republiky.

17. Kasačný súd na záver poznamenáva, že jeho úlohou v kasačnom konaní nie je domýšľať a dopĺňať dôvody, pre ktoré prvostupňový súd rozhodol vo veci tak ako rozhodol, ani nahrádzať úlohu krajského súdu v súdnom prieskume rozhodnutí správnych orgánov.

18. Z uvedených dôvodov kasačný súd podľa § 462 ods. 1 SSP rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

19. Úlohou krajského súdu bude v ďalšom konaní vo veci opätovne rozhodnúť a svoje rozhodnutie náležite a presvedčivo odôvodniť, pričom krajský súd rozhodne aj o nároku na náhradu trov kasačného konania v zmysle § 467 ods. 3 SSP. Právnym názorom kasačného súdu je krajský súd viazaný (§ 469 SSP).

20. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky rozhodol pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.